

Charles Penning, een excerptenredacteur

In januari 1984 verscheen voor de eerste maal in de toenmalige rubriek 'Excerpta odontologica' van ons Tijdschrift een bijdrage van Charles Penning. Het betrof een bespreking uit het precomposiet tijdperk van een artikel in *The British Dental Journal* met de titel 'Conservative dentistry with a caries detector and chemically adhesive composite'. In de huidige editie van het NTvT zijn, 33 jaar later, zijn 4 laatste bijdragen opgenomen. Daarmee zijn 940 excerpten van Pennings hand in het Tijdschrift verschenen.

Met spijt en begrip nemen wij afscheid van Charles Penning en zijn excerpten. Immers, hij heeft in die periode op een voortreffelijke manier weergegeven hoe zeer het vakgebied van de conserverende, of anders gezegd de restauratieve tandheelkunde is veranderd. Eén van de belangrijkste veranderingen is, volgens zijn zeggen, het feit dat tandartsen algemeen-practici afscheid moesten nemen van het gebruik van amalgaam en hebben moeten leren hoe moeilijk het werken met de nieuwe vulmaterialen, zoals composieten en glas-ionomeercementen, kan zijn. Amalgaam is en was in feite een prachtig vulmateriaal,

zo leerde de geschiedenis, en composiet later ook. Maar werken met dit laatste materiaal is veel lastiger en vergt veel van de practicus, vooral omdat de verwerking ervan ingewikkeld is en veel nauwkeurigheid vereist. Een probleem was ook dat vooral in de jaren 1990 en misschien ook in de beginjaren van deze eeuw composiet toch minder duurzaam was dan amalgaam.

Penning zegt dat hij bij het schrijven van zijn excerpten voortdurend is uitgegaan van de vaste overtuiging dat het succes van een tandheelkundige behandeling slechts voor een deel wordt bepaald door technische en ambachtelijke aspecten van de beroepsbeoefenaar. Evenzeer is van groot belang dat iedere tandarts, die zich bezighoudt met de restauratieve tandheelkunde, kennis hoort te hebben van de fysische, chemische en biologische processen die zich tijdens en na de behandeling afspelen.

Met enige nieuwsgierigheid vragen wij ons af hoe hij in die afgelopen 33 jaar zijn 940 bijdragen selecteerde. Dat blijkt geen eenvoudige vraag. Penning stelt na enig nadenken vast dat, toen hij in 1968 ging werken op de tandheelkundige faculteit van de Universiteit van Amsterdam bij

de toenmalige vakgroep Conserverende Tandheelkunde, er voor de studenten geen handleidingen aanwezig waren over hoe bijvoorbeeld de behandeling van cariëslaesies zou moeten plaatsvinden. Instructeurs gingen, naast de uitgangspunten van Black uit 1891, vooral uit van hun eigen ervaringen als algemeen-practicus. Literatuuronderzoek in de bibliotheek bleek een uitkomst, vooral als het ging om het belang van klinische evaluaties en de relevantie daarvan voor de praktijkuitoefening. Zijn hoogleraar Visser, die in die tijd ook hoofdredacteur van het NTvT was, attendeerde de redactie op Pennings interesse voor het schrijven van excerpten in het NTvT. En zo geschiedde! Door het schrijven van enige excerpten kon hij, na enige tijd, een aantal uitgangspunten formuleren. Duidelijk was al snel dat artikelen met korte levensduuronderzoeken van restauraties niet in de rubriek moesten worden opgenomen. Voorts bleek dat het gekozen onderzoek vooral experimenteel moest zijn en dat daarnaast retrospectieve onderzoeken eveneens een plaats zouden kunnen krijgen in de excerpten. Casus van algemeen practici in de publicaties kregen steeds minder aandacht, *evidencebased dentistry* des te meer. Niet verbazingwekkend is dan ook dat de ontwikkeling van adhesieve technieken in de latere excerpten steeds meer de aandacht kreeg. Penning stelt verder vast dat, als het gaat om deze selectie, er een duidelijke relatie is tussen de restauratieve tandheelkunde en de materiaalkunde. Immers, het gaat bij beide om het beoordelen van de kwaliteit en de duurzaamheid van materialen in de mond. Want factoren als slijtvastheid, breukweerstand, retentie, oppervlaktegladheid, randaansluiting, enzovoorts en natuurlijk ook de kans op het ontstaan van secundaire cariës, spelen een grote rol bij het succes van een restauratie.

Een en ander overziend is duidelijk dat onze redactie en zeker ook de lezers van Pennings excerpten hem zeer zullen missen. De redactie van het tijdschrift is Charles Penning zeer erkentelijk voor zijn consciëntieuze werk in de afgelopen 33 jaar.

Charles Penning met al zijn excerpten in 2 mappen verzameld.